

Smárol. A jassznyelvi *smárol* 'csókolozik' szóval kapcsolatban felhívnám a „Smárol, smaci, smalál” című cikk (MNY. LV, 261–3) szerzőjének, ZOLNAI BÉLÁNAK, figyelmét arra, hogy a húszas évek derekán, amikor a *smárol* igét a cikkben idézett H o l l ó s - C o r v i n L a j o s író emlékezete szerint még 'hasal', 'mellébeszél', 'halandzsázik', 'szándékosan félrebeszél' értelmében használták, — divatos volt az argóban a kétségkívül német (*Schmarren*) eredetű *smarni* kifejezés, nemcsak 'semmisség', 'hitványság', hanem 'semmitmondó, felelőtlen fecsegés' értelmében is. Érdemesnek látszik annak megfontolása, nincsen-e a két kifejezés között valamiféle — ha tán nem is etimológiai, de netán hangzásbeli hasonlóságon alapuló jelentéstani — összefüggés.

A *smárol* 'csókol' jelentésére saját gyűjtésemből is csak 1952-ből van adat. S talán tanulságos lesz megemlíteni az ez irányú „adatgyűjtés” módszerét: elkoboztam tanítási óra alatt egy irodai szakiskolás kislány-tanítványom „Szalonvallomások” füzetét, s ebben volt többek között ez a megválaszolendő kérdés: „*Smárolt már?*” (Ez az adat is alátámasztja ZOLNAI helyes megállapítását, hogy a diáknyelv „a régi 'jassz' szókészletet teljesen magába asszimilálta . . .”).

Persze a 'mellébeszél→csókol' jelentésváltozás bizonyára sokkal régiebb keletű. Mert — s ez jellemző a jassznyelv gyorstempójú fejlődésére, változására — a tanárok és a nyelvészek még jó sokáig *smaciznak* (persze, jobbára elméletben), amikor a fiatalok már régóta (gyakorlatban) *smárolnak*. A diákok körében népszerűsége pályázó pedagógusok akkor kezdik beszédükben alkalmazni a *stramm* jelzőt, amikor a diákok ezt a fogalmat már régóta a *klassz* vagy pláne *kasa* (valószínűleg a héber *kóser*-ből származó) szóval fejezik ki.

Éppen ezért — ZOLNAIVAL együtt — fájlalnunk kell, hogy a hazai argó-nyelv feltérképezése terén 1937 óta úgyszólván semmi sem történt.

Hadd idézzünk csak egyetlen — véletlenül éppen a fenti tárgykörbe tartozó — jellemző példát A „Megesókolom Csók-kisasszonyt” kezdetű közismert Ady-versnek a húszas évek elején még imígyen hangzott egy jassznyelvi átírása: „*Megsmóciizom Smóci-tyúkot, — Aki tuti fínsi jóbór . . .*” Ma ez körülbelül olyan archaikusan hat, mintha valaki a *csak*-ot *heon*-nak, a *bizony*-t *isá*-nak mondaná. Mert a mai jassz-nyelvben ezt a két sort így kellene lefordítani: „*Megsmárolom Smacifrajlát, — Aki tuti kasa jó csaj*”. Ám lehet, hogy mire ez a cikkeske nyomdafestéket lát, már ez a megoldás is elavultnak hat.

Egyébként legyen szabad reménylenünk, hogy ZOLNAI BÉLA dicséretes kezdeménye után a hazai argónyelv nem marad többé nyelvtudományunknak mostoha-„*sráca*”.

KUNSZERY GYULA